

دوو گلینهی تهر

مستهفا مهستور

له فارسییهوه: مهحمود هۆمه ر باوزی

سلاو خۆشهویستم، ئیبراهیم.

نازانم له کوپوه دهست پی بکهم. راستییهکه ی بلیم له ماوهی ئه و پینج شهش مانگه به دهستهوه گیرۆده بووم. ههلبهته دهبوو هه ر له سه ره تاوه پینج پینج تایی تا کار به و جییه نهگه یشتبا و به و شیوهیه ئابرووی ده ساله ی منت به با نه دایا.

بئ ویزدان لانیکه م بییری منی مالویرانت کردبایه وه. پرسوپایه کی ته له فۆنی، مۆله تیک، شتیک. (موعته میدی) ده یگوت که سیکی خاوه ن هه ست و سوژی، به لام هه رگیز نه مده زانی ئه وه نده هه لا و هه را ده نییه وه. ئه وه بۆ هه ردوو کمان راسته، گه ره یی و بچوکی هه ر هه بووه. ئیستا له گه ل سه رو کیک یارییه کی پینچه وانه ده که ی؟ زۆر باشه؛ لانیکه م راپوژ و کاویژی دۆستانه ت له گه ل من هه بوو. کیشه یه کی تیدابوو؟ نازاره که یه ک، یان دوو لاکراوه نییه، ئه مه ش له پووداوه که ی کوژرانی (عیفه ت خودایی) یه وه که هاتیه بنکه و کردت به هه را و هاوار که ده تگوت: «عه رشی خاوه نند درزی تیکه وتوه»، باشه کۆمپانیای نه وت بۆ گه یشتن به ناوچه نه وتاوییه کان ده یه وئ جاده پابکیشی و به هۆی ته قاندنه وه ی که پکه شاخیکی سه رپیکه گاشه به ردیک که وتبووه دۆله که وه و هه لبه ته له به دبختی، ئه و کاته بۆ پرکردنی دیمکه ئاوه که ی چوو بووه ئه وئ وه سه ری عیفه ت خودایی که وتبوو. راسته ژنه که سکپر بوو، به لام کۆمپانیا ئه وه ی قبول کرد، که بۆ قه ره بوو کردنه وه و بژاردن، مووچه یه کی مانگانه بۆ خیزانه که ی بپریته وه.

که چی تۆ بوو بوویته کوچکی له ئاگر گه رمتر، ده ته ویست داروبه رد بکیشیه دادگه، من به رده وام

پيم ده گوتی نه وهنده کور تبین مه به، چاوان هه لینه، که میک له که ولسی خوت وهره ده ری. هه لکه ندنی بیری نهوت، هه لسوورانی چه رخه کانی ئابووری ولات، هه نارده کردنی زیاتر، داها تی باشتر. گریمان له و نیوه دا پارچه به ردیک بهر سه ری عیفه ت ناویک بکه وئ، هه لبه ت ئیمه ش به و پووداوه نیگه رانین، به لام نه و هیان له گه ل بارودوخه که هاوسه نگ نابئ. تووم وهک بهرپرسی پیراگه یشتنی کاروباری گوندنشینان دانا. برپارمان وانه بوو که به شه کانی شاره وانی و پولیس و به شی تهنروسستیش له وئ له ژیر چاودیری توودا بن. تخروب و دهسه لات و بهرپرسیاریتی تو سنووردار بوو، به لام خوت کردبووه که له گای دولی و دهسه لاتی به که می ناوچه که، هه رچی ویستبات ده تکرده و حاکم و دهسه لاتداری په ها بووی.

له بیرته نه و کاته ی بو پاکیشانی ئاوی خواردنه وه ی گوندیک داوای «بووری» ت کرد؟ به کسه ر که نه مده توانی بو ت بنیرم، چوو بووی به شه و له گه نجینه ی شاره وانی بو ریبه کانت بار کردبوون. به دلنیا بییه وه له بیرته بو به ره به یانی پوژی دواتر مو عته میدی، به ریوه به ری ناحیه چه له لایه کی نایه وه؟ چه قوت لیدابا خوینی لی نه ده هات. کاتیک پرسیم له بهرچی؟ به پیگه نینه وه گوت: «خه لکی ئاوی حه شیمه تیکی پر خه من.» ئیستا ده ست تیوه ردان له کاروباری باقی فرمانگه کانی دیکه، با له وئ بوه ستی، بو ئاهه نگه که ی ته لعت و حه یده ر ده لئی چی؟ مه گه ر تو ده مسپی خه لکی تا به و نه ندازه ده ست تیوه ردان له کاروباریان بکه ی؟ هه لبه ته که یفم به هه ندیک له کاره کانت ده هات، وهک نه و نویره ی له سه ر مردو و حاجه ت مورادیت کرد، یان نه و پیلاو و جانتایه ی به پاره ی خوت بو منداله هه تیوه کانی که وکه ب خاتوونت کرپیوون، یان نه و بنکه تهنروسستیبه ی که خوت وهک وه ستای دیواره که ی کارت تیدا ده کرد، یان به سواری ئیستر گه پان

به دهشت و کیودا بو نه وه ی ریگه یه کی باش بدو زیته وه؛ نه مه یان با به تیکی زور سه رنجراکیش بوو، به لام ئاهه نگه که ی حه یده ر و ته لعت شتیکی دیکه بوو. گریمان وا حه یده ر په نجاو حه وت سالانه و زور له ته لعت به ته مه نتره، چه پیوه ندی به تووه هه یه؟ نه و با به تانه پیشتیش هه بوون و ئیستاش هه ن و ده بن. تو یان بو به شداری له ئاهه نگه که بانگه پیشت کردبوو، یان بو ئازاوه گیپان؟ ته لعت نابه دل بوو؟ باشه، ده گریا؟ با گریابا. ته مه نی سیژده سالان بوو، ده چوو مه مالی به ختی خوی؟ ده ی با چووبا. حه یده ر شه ش مندالی له پاش ژنه کوچ کردووه که ی هه ن؟ ده ی بابیبه ن. نه مانه نه وه یان نه ده هیئا تو یه کسه ر بچیت زله یه کی به هیژ له بنا گوپی حه یده ر و به کیکی دیکه له بنا گوپی بابی بووکی بده ی. به و لوژی که ی که «پیشیلکردنی پیروزیی سروشت بووا»

له برپار و پاسپارده کانی شدا زور به په له بووی، ده ته ویست به هه نگاویک ریگه ی سه ده سال بیپی. هه لبه ته توانایی و هاوسه نگیت له کاردا مایه ی په سه ند بوو - ته نانه ت راستگویم له گه لت ده لیم سه رسو په ینه ر بووی، به لام زور کرچوکال بوویت و کرچوکالیت. کار جیبه جیکردن پلان و به رنامه ی ده وئ، ده رخسته ی ده وئ، بودجه و په زامه ندی ده وئ. دانیشتن و پسپور و یاسایی و ریگه پیدان و ریگه خستن و حه وسه له و که ندوکوئل و هه زار ژه هری ماری دیکه ی ده وئ. به لئ... خوت واته نی - دوو چاوی تیژی موو نه نگیوی ده وئ و دوو گلینه ی ته پی پر له فرمیسیکیش؛ به لام نهک ته نیا دوو چاوی تیژ و دوو کالانه ی چاوی ته پی.

یان زستانی سالی پابوردو که لافاو هه ستابوو، به بیرت دیته وه؟ وینه گریکی گه نج هاتبوو تا وینه ی ئاستی به رزی لافاوه که و ژیان و گوزهرانی خه لکی ناوچه که نیشان بدات و وینه ی بگری، تو ی له نیو شه پو لی لافاوه که دا بینیبوو که تا نه ستوورایی پانان خوت هه لکردبوو،

مەرپە نىۋە گىيانەكەى نەنە گولئيت لە زىرابەكە دەردىئا. كاتى نىزىك بووبوو تا وئىنەت بگرى يەختە گرتبوو، بەسەرتدا گوراندبوو: «وا مەزانە لافاۋ بۆ ئەو ھەستاۋە تا تۆ لەسايەى كارەساتىكدا سووزەيەك بۆ وئىنەگرتن بدۆزىتەو؛ لافاۋ بۆ ئەو ھەستاۋە تىبگەى خەلكى دەرەنجامى لىكدانى پانتايى عەشقىن لە قوولايى چەوساندنەو و مەزلوومىيەتدا.» ئەمە و چەندان جوولە و بزوتتى نالۆزىكى بچووك و گەورە كە پىۋوست ناكە من لىرەدا دووبارەيان بەكەمەو، تا بەو پووداۋەى ھەفتەى پىشوو گەيشت، كە بىستم يەكسەر مېشكەم جام بوو. بۆخۆشت دەتزانى بەسەد جۆرە قەلەودەلە و فەندوفىل لە «سەرفرازى» - نوئىنەرى بەرنامە و بودجەمان ناردوو، بۆ بىننى بەرنامە و پىرۆژەكانى «مازەنە» ھاتبوو، تا بەلكوو بۆ جىبەجىكردى كارە ناتەواۋەكان و ئەوانەش كە نەكران زووتر (تۆكەى) بكات. ئەو لە گەرانەو بۆ كۆبوونەو ھەيەكى گرینگ بەپەلە بوو، بەو ھۆيەو نەيتوانىبوو مندالە يەك سالىيەكەى «سەيىد فەلاح» كە دووپشكە بەپشتى مليەو دابوو لەگەل خۆى بىنئىتەو ھارى، بەلام دەتگوت بەقسەى خۆت ھىل بەژىر پستە پىۋىست و گرینگەكاندا دىت. شىۋاى، سۆزت گەرايەو سەر ئەسلى خۆى و ھاتىتە فەرمانگەى ناۋەند و دەست لەكار كىشانەو ھى خۆت كرده مۆلتى ناشتنى كورپەكەى سەيىد فەلاح و لەسەر مېزى «سەرفراز» ت دانە. دەست لەكار كىشانەو نەبوو، ھەلىت و پەلىتت نووسىبوو:

ھىۋاش، ھىۋاشتر، خاك بەرى چاۋى ھەسارە دەگرى. ئەو كارەبا نەفرەتییەش ھەر نەھات، شەوانە كاتىك مانگ بەدەرەو ھەيە، تەنیا فانۆس ھەيە. بە فتىلەيەكى كۆن و ژەنگاۋى و گىرى نىۋەنایساۋى دووكەلى پەشى تا نىۋو گەررومان بە ئەسپاي دەچىتە خوارى. سەر

سفرە لۆچاۋىيەكەى نەنە نىرگس، مەرۆف دلى تىكەل دى. چاۋە نابىناكانى موراد - ئىتر كە كارەبا نەما، بەھىچ شىۋەيەك فانۆسى ناۋى. ھىۋاش، ھىۋاشتر. پاروۋەنانىك ھەيە، تىر دەخۆى. بەو دوايىانە تەلەتت بىنئىو؟ دوو سالى چوۋتە مالى بەختى خۆى، بەو يەكدوو سالى لە ھەيدەر پىرتەر بوو، ھەر دەلىى سكى ھوتەمىنئەتى، عىفەتىش وا پىرۆژەكانى تىدەپەپىنى. كاتى بۆ ھىتانى كوندە ناۋىك دەچىتە شىۋەكەى دامىنى گوندى، زۆر ئاگاى لە خۆيەتى كە دووبارە پارچە بەردىك بەر سەرى نەكەوتتەو. لەبەر خاترى عەرشى خوداش كە بوو نىۋەپۆ ماىەو. بزنى قۆچى قوربانى، چ نىگايەكى شىدارى ھەبوو. قودرەت لە پشتى پاترۆلەكەيدا راپكىشا. دەبى تۆ بىنئىتت، بەلام كاتى بىنئىت بىرت لە چ شتىك دەكردهو؟ «خۆزگە بەرخ بووايە، شتىكى دىكەيە، گۆشتى ناسكتەر». «ھىچت خواردوو؟ دەستە كىردىك مىلى بزى، ھىرەيەكى تەواو و يەككى ناتەواو، خويى بەسەر تەختە سىپىيەكەى پاترۆلەدا پىرۆژاۋو. كاتى چوۋيە سەر پىشاۋ؟ بۆرى ئاوت بىنى؟ ئەو ئاۋە من پامكىشاۋو، ديارە بە بۆرىيەكانى بەپىۋەبەرايەتى ناھىە، بۆ ئەو ھى تۆ بە ئاسودەتر پىۋىستى خۆتى پى دەستەبەر بەكى. دەبىنى ھەك ئەو ھى دەلىن بەبى بوار خۆم لە پووبارى نادەم. دەمەۋى پىك بىم، دەبى پىك بىم. دەبى بىر لە چەرخەكانى ئابوورى بەكەمەو. چەند ھاۋشىۋەى تايەكانى پاترۆلەكەن، دەبى ھەلسوورپىن، دەبى خىرا ھەلسوورپىن. دەبى ھەلسوورپىن و ھەلسوورپىن تا سەرى ھەمووان گىژ بى.

ھىدى، ھىدىتر، ھەوا ھىشتا پووناكە و دانىشتەكە بۆ سبەينئى. خەمت نەبى دەگەى. تەنیا چىزوى ئەو دوپشكە بىبابانىيەكە دانىشتن و كۆبوونەو ناناسى. چاكت كرد شەو نەمايتەو، كۆكەى

به‌رده‌وام خه‌وی شه‌وی له‌چاوان ده‌تاران‌دی، یان کرپوزانه‌وی گه‌وه‌ر. له‌که‌ری به‌یانییه‌وه تا پاشکانی شه‌و، نه‌فره‌ت له‌هه‌مووی ده‌کا. سه‌یید فه‌لاح که هه‌لبه‌ته منداله‌که‌ی له‌بیرچووته‌وه، به‌رده‌وام له‌به‌رخوا هه‌لده‌نووزئ باران نه‌بارئ. که‌په‌نکی پاش بارانه، هه‌چ مندالکی نوسره‌تت بینیه‌وه؟ نایه‌ته زه‌مینیه‌کانن. لیورپژ له‌مه‌عنه‌ویه‌ت، به‌کزه و په‌رده‌ی خه‌م داپوشراون. وه‌ک کاشییه شینه‌کانی مناره‌ی مزگه‌وت پاژنه‌ی پییه‌کانی بلوقیان کردوه. ناخر پئی قوتابخانه زور دووره. هه‌ناسه‌یان بونی فریشتانه. وینه شه‌ش به‌چواره‌کانی ساده‌یی. یه‌کیک له‌وان سالی پابوردو مرد. ئه‌و نه‌کوترابوو، به‌لام نیستا بارودوخ باشتره، پزیشکیکی هیندییان هیناوه. له‌سه‌ر خه‌رجیی کۆمپانیا بۆ خیزانی کریکاره‌کانی کۆمپانیا، نه‌فره‌ت له‌وليام داریسی (۱)!

هه‌ست به‌نیگه‌رانیی ده‌که‌م، ده‌توانم چه‌ند کار بکه‌م، چه‌ند کاری نیوه‌چل ماونه‌وه. شه‌وانه چه‌ند «ته‌لعت» ناچارن ده‌نگی هه‌ناسه و پرخه‌ی چه‌ند حه‌یده‌ر تا به‌یانی بیستن؟ سه‌رپۆشی چه‌ند نیرگس دادپاوه، که‌ ده‌بئ بدوورینه‌وه؟ خه‌یاله‌کانی چه‌ند «که‌وکه‌ب» شه‌وانه ده‌بئ له‌قوولایی بیره‌وه‌رییه‌کان تیپه‌رئ تا بگاته سه‌ر تابووته سارده‌که‌ی گۆپی میرده‌که‌ی؟ قورسایي شه‌و چه‌نده له‌سه‌ر سینه‌ی «نه‌نه گولئی» دره‌نگی کردوه، ئیتر چ کاتیک «ته‌لعت» به‌زیندوویی له‌گۆپی جه‌هاله‌تدا ناخه‌وئ؟ چه‌ند کاری ناته‌واو ماونه‌وه! ده‌بئ به‌رنامه‌ی بۆ دانئیم. ده‌بئ گۆبوونه‌وه و دانیشتن و پلان و به‌رنامه و پسپۆر و یاسایی و دیسپلین و هه‌سه‌له و هزار شتی بئ به‌ها و به‌ندوبای دیکه‌م هه‌بئ، که به‌و شیوه‌یه نابئ، «سه‌رفراز» ده‌زانی حال‌م زور تیكچوو! بارودوخم باش نییه. سه‌رم له‌کیشان ده‌خورئ، ده‌بئ بچم ده‌ست له‌کار بکیشمه‌وه. من به‌که‌لکی کاری ئیداری و جیبه‌جیکردن نایه‌م.

پیموایه ده‌بئ پۆحم وه‌ک ده‌بده‌به پر بکه‌م له‌هه‌وا تا ئه‌وه‌نده‌ی ده‌شئ هه‌لمسئ، یان له‌وانه‌یه بیخه‌مه ناو فریزه‌ره‌وه تا بیبه‌ستئ. ئاوا باشتره، سه‌رفراز، من زور ده‌به‌نگ بووم، عیفته خودایی، کونده‌ی ئاو، گاشه‌به‌رد، تایه، عه‌رشه‌ی خودا پارچه‌یه‌ک له‌به‌رده‌چرخ، چه‌رخ. داها‌تووی باشتر، پاکیشانی بۆری، موخته‌میدی حه‌شیمه‌تی زور، حاجه‌ت مورادی، حورمه‌ت، سروشت. حه‌سه‌له‌ی به‌رنامه و پلان، پووپیوی و پووکاری. یاسا، له‌پردا لافاو، سه‌یید فه‌لاح. نوپژی مردوو، نه‌نه‌گولئی، پانتایی عه‌شق و لیكدانی قوولایی مه‌زلوومییه‌ت.

ده‌بئ هه‌لبژئرم، یان ده‌بئ پۆحم پر بکه‌م له‌با تا بکشیم، یان ده‌بئ بیخه‌مه ناو فریزه‌ره‌وه. ده‌بئ هه‌لبژئرم، ریگه‌ی سییه‌م له‌پیش نییه. چه‌نده‌کاری نیوه‌چل و ناته‌واوم له‌به‌رده‌ستدان. ده‌بئ هه‌لبژئرم، ده‌بئ کاره‌کان ته‌واو بکه‌م.

شنگه‌لیکی دیکه‌شت ریز کردبوون، که نووسراوه‌که‌ت به‌ده‌ست گه‌یشت بگه‌رپوه فه‌رمانگه‌ی ناوه‌ند. زور حه‌ز ده‌که‌م پوو به‌پوو بتبینم. قسه‌ی زۆرم پین، ده‌مه‌وئ پیتیان بلئیم. پیوه‌ندی به‌و ئیشه‌تازه‌وه هه‌یه که بۆم ده‌ستنیشان کردوو. به‌هیوای دیدار..

مه‌سه‌وود موونسی

سه‌رپه‌رشتیاری فه‌رمانگه‌ی چاودیری کاروباری
گوندنشینان

په‌راویز:

(۱) وليام ناکس داریسی (۱۸۴۸ - ۱۹۱۷) بازارگان و پیشه‌گه‌ری به‌نیوبانگی به‌ریتانی، به‌یه‌کیک له‌دامه‌زرتنه‌رانی سه‌ره‌کی کۆمپانیاکانی نه‌وت و پیشه‌سازی پترۆکیمیای و لاتسی ئیران داده‌نرئ.

* سه‌رچاره: کۆمه‌له‌ چیرۆکی (زیرنورکم)، مسته‌فا مستور، چاپ سوم پایز، ۱۳۹۶، تهران، امیر کبیر، ص ۱۸۵ تا ۱۹۱.